

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

משחק בכדור

הרב בן-ציון וישצקי

מיד אחרי חתונתם בסוף שנות ה'תרצ"ו (1930), נשלחו הוריי, הרב משה וחשה וישצקי ז"ל, על ידי אדמו"ר הריי"צ לעיר גורקי (היום ניז'ני נובגורוד) בברוסיה, כדי לפעול שם בחיזוק ענייני היהדות. היה זה בתקופה הקשה של רדיפת הדת מצד השלטונות הסובייטיים והצרת צעדיהם של שומרי המצוות, ובמסגרת מלחמתו העיקשת של אדמו"ר הריי"צ להחזקת היהדות. אבי היה חלק מרשת ענפה של פעילים ששלח אדמו"ר הריי"צ לכל רחבי ברית המועצות, ושפעלו בתנאים קשים לקיים מנייני תפילה ושיעורים, תלמודי תורה, שחיטה כשרה, מקוואות ועוד, וכל זאת באופן מחתרתי, תחת עינם הפקוחה של הבולשת הרוסית ותוך סיכון עצמי רב.

אחרי מלחמת העולם השנייה נפתח פתח ליציאת יהודים מברית המועצות, כאשר הותר לאזרחי פולין שברחו לתחומי ברית המועצות במהלך המלחמה, לשוב אל ארצם. חסידי חב"ד רבים ניצלו את ההזדמנות, והוקמה רשת מחתרתית שעסקה בהכנת ניירות פולניים מזויפים שאפשרו לרבים לצאת בזהות בדויה דרך עיר הגבול לבוב (למברג). גם הוריי החליטו לנסות את מזלם, אך אחרי תקופת המתנה ארוכה ומתוחה בעיר, הם איחרו בדקות ספורות להגיע לאחת הרכבות האחרונות שיצאו, אחרי שעוכבו לביקורת על ידי שוטר מקומי. זמן קצר אחר כך החל גל מעצרים נרחב של המעורבים ברשת ההברחה, ואבי הצליח להימלט ברגע האחרון אל העיר צ'רנוביץ, לשם נסענו גם אנו בהמשך כדי להצטרף אליו.

גם בצ'רנוביץ פעל אבי רבות בכל ענייני החזקת היהדות, לצד ידיד נפשו, החסיד המפורסם ר' מנדל פוטרפס. אך כעבור כמה שנים, בעקבות תפיסתם של חברות צעירים יהודים שניסו להבריח את הגבול לרומניה במבצע שבו גם הם היו מעורבים, נעצרו השניים ונלקחו למאסר.

זה היה בחודש אלול - עצרו אותו בדרך לבית הכנסת. אני זוכר היטב את האימה שאחזה בי כשאבא נכנס לבית מלווה בשני סוכני השירות החשאי. הם הושיבו אותו על כסא במרכז החדר והודיעו לו שהוא עצור, ואז ניגשו לערוך חיפוש מדוקדק בכל פינה בבית. בשלב מסוים השליך אבי פתק מגולגל לעבר אחותי הגדולה, אך אחד הסוכנים הבחין בכך וניסה לחטוף את הפתק. אחותי גילתה תושייה, הרימה ראשונה את הנייר ומיד בלעה אותו. כששב ממאסרו סיפר אבי שעל הפתק היה כתוב 'פדיון נפש' לרבי לקראת ראש השנה, כנהוג. עדות כה ברורה לקשר עם הרבי מליובאוויטש - דהיינו, לאדמו"ר הריי"צ, שהוביל את המאבק המחתרתי להחזקת היהדות בברית המועצות - הייתה עלולה לסבך אותו קשות. כדי להמחיש את גודל הסכנה שבדבר, אציין שבתיק החקירות של אבי שהגיע לידינו שנים רבות אחר כך, רשום בראש סעיפי האישום, בתור 'חטאו ופשעו' העיקרי - 'השתייכות לתנועת שניאורסאהן...'

תחילה טולטל אבי מבית כלא אחד למשנהו, ובכל פעם שנודע לנו איכשהו היכן הוא נמצא, מיהרה אמי לשלוח לו חבילות מזון, מתוך ידיעה ברורה שהוא לא יגיע שם במזון הלא כשר. רוב הזמן הוא ניזון מלחם יבש, ובפסח גם מזה לא טעם, ובקושי בא אוכל לפיו.

כסופו של דבר נגזר עליו עונש של חמש שנות עבודת פרך במחנה

עבודה מרוחק. גם שם הוא הצליח לשמור במסירות נפש על כשרות המאכלים ואפילו נמנע מחילול שבת על ידי ששיחיד את מנהל העבודה בסיגריות משובחות ששלחנו לו. הוא גם סירב להסיר את זקנו, עד שתפסו אותו שני גברתנים והורידו לו את הזקן בכוח. רק אחרי מות סטלין קצת הוקל הלחץ, והוא שב לגדל את זקנו.

בשנת תשט"ז (סוף 1955), שוחרר אבי ושב לצ'רנוביץ, ותוך זמן קצר שב לעסוק בפעילות יהודית מחתרתית עם חברו ר' מנדל, ששוחרר גם הוא זמן קצר אחריו. בשנת תשי"ט (1959) קיבל אבי מכתב מגיסו בארץ ישראל, ר' יעקב יוסף ראסקין, ובו הבליע במרומז שאלה האם אנו מעוניינים שישלח לנו בקשה לצאת מרוסיה. הסדר אז היה שכדי לקבל היתר יציאה, היו חייבים לקבל בקשה מקרובי משפחה הגרים מחוץ לברית המועצות, ועם זה לפנות למשרדי ה'אוביר' - מחלקת האשרות וההיתרים במשרד הפנים הסובייטי. על פי רוב הם לא היו מאשרים את הבקשה, אלא רק לזקנים ובודדים, ולא לצעירים ומשפחות. אבי ענה לו, גם במרומז, שזה "תלוי בדעתו של זיידע (סבא)", כלומר, שישאל את הרבי, ויפעל בהתאם. כאמור לעיל, אסור היה לקיים קשר גלוי עם הרבי, והדבר היה כרוך בסיכון של ממש, לכן השתמשו בלשון מוצפנת. כנראה שהוא לא קיבל תשובה חיובית מהרבי, כי בינתיים חלפו עוד כמה שנים.

בינתיים ידיד שלנו, יהודי מבוגר בשם ר' זלמן וינרסקי קיבל אשרת יציאה עבורו ועבור אשתו לארץ ישראל. אבי שאל אותו אם הוא יסכים להעביר עבורו מכתב לרבי. זו הייתה פעם ראשונה שאבי שלח מכתב ישירות אל הרבי, שכן הדבר היה כרוך בסיכון רב. אחרי התלבטות הוא הביע את הסכמתו, ואת הפתק הקטן הוא הסתיר בתוך בטנת המעיל שלו.

<<

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1500 עדויות מכלי ראשון, אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

בגורקי, הרבי ענה "בחסד וברחמים", ובאותה שנה, כעבור כמה חודשים, הם זכו לצאת מרוסיה.

אחותי הגדולה הייתה נשואה לבנו של החסיד המפורסם ר' שמחה גורודצקי, ר' מוטל. ר' שמחה עצמו שכבר היה מבוגר והתאלמן מאשתו, כבר קיבל אשרה ועלה לארץ כשנה לפנינו, אך בנו ובתו הנשואים ומשפחתיהם, לא אושרו לצאת, והדבר הסב לו צער רב. בשלב מסוים הוא חלה ואושפז במרכז הרפואי 'אסף הרופא' הסמוך לכפר חב"ד, ואנחנו היינו מבקרים אותו ומביאים לו לשם אוכל פעמיים ביום. יום אחד הגעתי עם אבי לבקרו וראינו שמצב רוחו היה מרומם. עיניו היו פקוחות, והוא חייך. מיד כשנכנסנו הוא בישר לנו בשמחה, "הילדים באים!" שאלנו אותו מניין הוא יודע זאת, והוא ענה, "הרבי כתב לי!"

מסתבר שהוא כתב לרבי מכתבים מבית הרפואה, אך לא זכה למענה. הוא כבר החל לחשוב שאינו זוכה לקבל מהרבי מאחר שאינו ראוי לברכת רפואה, וכתב על כך לרבי. במכתב ששלח לו הרבי, הוסיף בסופו בכתב ידו, "פלגא גדול כתבו שאינו ראוי (ח"ו) ולא נענה וכו' - והרי יוצאי חלציו ובני ביתם שי' קיבלו היתר יציאה משם וכו', והאפשרי מענה טוב יותר מזה?"

כעבור כחודשיים, כשחזרנו מביקורנו אצל הרבי, מי שפגש אותנו בשדה התעופה היה לא אחר מאשר גיסנו, מוטל גורודצקי! זה היה נס של ממש שהם הצליחו לצאת, ובדיעבד התברר שאת האשרות הם קיבלו רק עשרה ימים אחרי שאביהם קיבל את מכתבו של הרבי - מניין ידע על כך הרבי עוד לפני שהם בכלל ידעו? בעיניי, אין ספק שהרבי סידר את העניין בדרכים משלו. וכמו שאבי נהג לומר, "הרבי משחק עם העולם (כלומר, עושה בו כרצונו) כמו שמשחקים בכדור!"

הרב בן ציון וישצקי הוא מנהל 'חידור אידיש' בכפר חב"ד. הוא רואיין בביתו בכפר חב"ד כחודש אלול תש"ע (2010).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

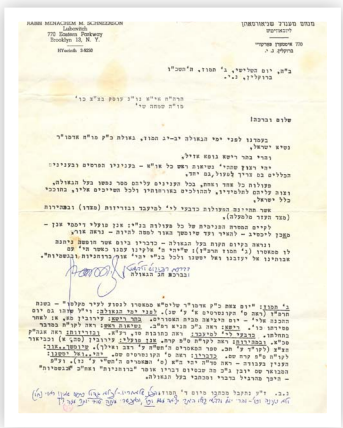
< תש"ו (1950) — הרבי שלח את ראשוני שלוחיו, הרב שלמה ופסיה מטוסוב לשרת את הקהילה היהודית במרוקו. במכתבו אל הרב מטוסוב, כותב לו הרבי, "אף כי קשה עדיין לקבוע פרטי העבודה שם, כי הרי זה דבר חדש, בכל זה יש לקוות לכך נרחב במקצוע החזקת התורה והיהדות... איני כותב בזה, כלשון מכתבו אלי, 'בתור אנשים פרטים' - כי תמימים בפרט והמקושרים לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בכלל, כל אחד ואחת מהם אינו פרטי, כי אם נר להאיר את כל הסביבה". בני הזוג מטוסוב הם הראשונים מבין יותר מארבעת אלפים זוגות (הולך ומוסיף) של שלוחים אשר נענו לקריאתו של הרבי ויצאו לשרת קהילות יהודיות בכל רחבי העולם.
כ"ו במנחם אב.

1 אגרות קודש, כרך ג, עמ' שצו

בפתק כתב אבי האם נכון יהיה שיגיש בקשה רק עבורו ועבור אשתו ושני אחיי התאומים שהיו עדיין קטנים, ואחרי שיאשרו להם, הם ישלחו מארץ ישראל בקשה לאיחוד משפחות עבור יתר הילדים הבוגרים יותר.

המכתב הגיע לידי של ר' יעקב יוסף רסקין, שהעביר אותו לרבי. כעבור כמה שבועות הגיע אלינו מכתב ממנו, ובתוכו פתק לבן קטן. תוכנו היה שנגיש בקשה עבור כל המשפחה יחד, והמכתב היה חתום במילים למעשה מביטח לנו שהבקשות יאשרו ושנתראה בקרוב. גם ר' יעקב יוסף הבין זאת, והוא כבר צירף למכתב מסמכי בקשה. הגשנו אותם לאובר, וכעבור כמה חודשים הודיעו לנו שקיבלנו רישיונות יציאה. כאמור, זה היה דבר מאור חריג שיאשרו למשפחה שלמה, כולל צעירים, אבל אנחנו לא היינו מופתעים, כי אחרי תשובתו של הרבי היינו בטוחים שאנחנו יוצאים ורק חיכינו מתי זה יקרה.

לכל אורך הדרך אבי היה אומר, "ילדים, יש לנו שליחות פה! כל עוד לא נסיים את השליחות, לא נצא מכאן! אבל ברגע שתסתיים השליחות, לא נתעכב פה אפילו רגע אחד! כמו

מכתבו של הרבי לר' שמחה, עם התוספת המיוחדת בכתב ידו של הרבי

במצרים שיצאו מיד, ובאמצע היום, כך יהיה גם לנו". וכך היה, הזדרזנו להתארגן, ויצאנו ביום ראשון בחצות היום, ואיש ביום עמד בדרכנו. ביום חמישי, ט' בכסלו, תשכ"ו (1965), הגענו לארץ הקודש. אחרי כששה שבועות, בכ"ד טבת, יום ההילולא של אדמו"ר הזקן, זכה אבי לבקר אצל הרבי. הרבי שאל אותנו איך הצליח לארגן את המסמכים כל כך מהר - אכן, באותם ימים שירות הביטחון הישראלי לא אישר לעולים חדשים מרוסיה לצאת לחוץ לארץ מיד בגלל

חשש לריגול וכדומה. אבל במקרה זה, כנראה מרוב התשוקה שלו לפגוש כבר את הרבי, דבר לא עמד בדרכו.

לקראת חודש תשרי תשכ"ז (1966) הוזמנו אחי מיכל, אני וידידי ר' שמשון כהנא שזכה גם הוא לצאת אז, כאורחים אישיים של הרבי לחודש תשרי. קיבלנו כרטיסי טיסה, שמרו לנו מקומות מיוחדים בסמיכות לרבי בתפילות ובהתוועדויות, ואפילו קיבלנו עליות לתורה במניין של הרבי, כמו הגבירים החשובים. הגבאי הזקן ר' יוחנן גורדון שאל את הרבי מי ישלם על העליות - זה היה הרי חלק חשוב מההכנסות להחזקת בית הכנסת - והרבי ענה, "אני אשלם!" בליל שמחת תורה אחרי שהסתיימה ההתוועדות, הגיע אלינו לפתע בריצה המזכיר הרב בנימין קליין הודיע לנו שהוזמנו לסעוד על שולחנו של הרבי למעלה, בדירתו של אדמו"ר הריי"צ.

בשבת בראשית, בהתוועדות האחרונה בביקורנו שם, עמדנו סמוך לרבי, והחסיד ר' חיים טשקנטר, שהכיר היטב את הגיסים שלי לבית רסקין, והיה יהודי חם מאוד - ניגש אלי והאיץ בי לבקש ברכה מהרבי שיזכו לצאת מרוסיה בקרוב. בשלב מסוים אורתי אומץ, לקחתי כוסית ריקה בידי והתקרבתי מילימטרים ספורים לכיוון הרבי. הרבי מיד הסתובב אלי, מזג לי משקה, ואני הצלחתי איכשהו לפצות את פי, וביקשתי ברכה למשפחה

הכוח לחבר באמת! העולם זקוק לך ולתפילין שלך. הצטרף כעת Tefillinwrap.com

ארבעים אחד אנשים משתפים ברגעים מעוררי השראה על הרבי מליבו באוויטש, מתוך מיזם התיעוד ההיסטורי 'המבגש שלי עם הרבי'. להזמנת: JEM.CO.IL ובחנייות הספרים המובחרות

ביצוע חברי THE JEM FOUNDATION ואתה תצוה... להעלות נר תמיד

דוחספ ומתופץ באה"ק ע"י צעירי אגודת חב"ד / המרכז לעזרי שלוחות טל' 03-373-1777

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי. לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org